

ELŻBIETA JANKOWSKA

Biblioteka Główna. Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie

e-mail: elzbieta.jankowska@zut.edu.pl

Wskaźniki oceny czasopism SJR i SNIP - alternatywa dla IF

ABSTRAKT: Celem artykułu jest przedstawienie zebranych informacji na temat dwóch wskaźników oceny czasopism – **SJR** (SCImago Journal Rank) oraz **SNIP** (Source-Normalized Impact per Paper). Wskaźniki bazują na analizie cytowań. Każdy z nich obliczany jest inaczej, a obydwa uzupełniają się w ocenie czasopisma. Są kolejną propozycją w wielowymiarowej ocenie czasopism do wykorzystania przez środowisko naukowe, bibliotekarzy, redaktorów i wydawców jako alternatywa dla powszechnie stosowanego impact factora (Thomson Reuters).

SŁOWA KLUCZOWE: cytowania, impact factor, ranking czasopism, wskaźnik IF, wskaźnik SJR, wskaźnik SNIP, wskaźniki oceny czasopism

Artykuł ma charakter popularyzatorski. Jego celem jest zaprezentowanie nowych wskaźników oceny czasopism opracowanych przez dwa niezależne ośrodki na bazie zasobów Scopus'a. W pierwszej części artykułu przedstawiono zebrane informacje na temat wskaźników SJR i SNIP udostępnione na oficjalnych stronach internetowych instytucji, w których wskaźniki opracowano¹ oraz na stronie właściciela bazy Scopus (Elsevier) poświęconej omawianym wskaźnikom². Druga część artykułu zawiera autorskie zestawienie rankingów czasopism z dziedziny weterynarii według omawianych wskaźników w porównaniu do rankingu według impact factor'a. Pozwala to zauważyć jak zróżnicowane mogą być lokaty rankingowe poszczególnych tytułów w zależności od użytego wskaźnika.

Rozwój nauki zależy od możliwości finansowania badań, a to rodzi potrzebę zastosowania odpowiednich kryteriów decydujących o rozdziale środków. Jednym z nich jest aktywność publikacyjna w renomowanych czasopismach naukowych, zaś wyznacznikiem jakości czasopisma, łączącym liczbę prac opublikowanych oraz dane dotyczące ich cytowań, stał się impact factor (IF).

Impact factor - używany już od ponad półwiecza - jest tworzony na podstawie zasobów amerykańskich indeksów cytowań w bazie Web of Science (WoS)³ korporacji Thomson Reuters. I choć pojawiło się później wiele innych wskaźników - żadnemu z nich nie udało się podważyć pozycji IF. Impact factor został pomyślany jako narzędzie do

¹ „CWTS Journal Indicators” - strona, której właścicielem jest The Centre for Science and Technology Studies (CWTS) z Leiden University w Holandii, w którym opracowano wskaźnik SNIP: <http://www.journalindicators.com/>

„SCImago Journal & Country Rank” - portal prowadzony jest przez Scimago Lab - instytucję zajmującą się analizą badań naukowych i ich wizualizacją. Pracownicy Scimago Lab są twórcami wskaźnika SJR: <http://www.scimagojr.com/>

² „Journal Metrics” - strona wydawcy Elsevier poświęcona wskaźnikom SJR i SNIP: www.journalmetrics.com

³ Cytowania w Web of Science są podstawą do obliczeń IF. Wskaźnik ten udostępniany jest w wydzielonej bazie Journal Citation Reports (JCR).

porównywania czasopism i, mimo krytyki⁴, od lat niezmiennie odgrywa wiodącą rolę w bibliometrii i zarządzaniu nauką. Zaczęto go wykorzystywać nie tylko do oceny czasopism. Stał się podstawą szacowania i porównywania poziomu pracy naukowców i instytucji naukowych. Zaczął wpływać na przedsięwzięcia naukowe i decyzje o przyznawaniu funduszy, nagród a nawet o zatrudnianiu pracowników. Impact factor przez wielu decydentów wciąż uważany jest za najlepszy i najprostszy z dostępnych mierników – głównie z **braku alternatywy!**

Możliwości zastosowania istniejących wskaźników oceny czasopism dyskutowane są od wielu lat zarówno przez naukowców jak również redaktorów, wydawców, bibliotekarzy i specjalistów w dziedzinie bibliometrii. Społeczność naukowa chce odejść od jednowymiarowej analizy, do której wciąż wykorzystywany jest IF. Panuje zgodna opinia, że nie da się ocenić jakości i produktywności czasopism przy pomocy jednego uniwersalnego wskaźnika, gdyż jest to zagadnienie wielowymiarowe, które wymaga uwzględnienia różnych aspektów poszczególnych dziedzin nauki. Wciąż podejmowane są próby, które dają nadzieję na wypełnienie luki i spełnienie oczekiwań środowiska. W ten kontekst wpisuje się ogłoszona **jesienią 2010** roku propozycja kolejnych dwóch wskaźników oceny czasopism. Są to: **SNIP (Source-Normalized Impact per Paper)** oraz **SJR (SCImago Journal Rank)**. Obydwa wskaźniki bazują na analizie cytowań. Każdy z nich obliczany jest w inny sposób, a obydwa wzajemnie uzupełniają się w ocenie czasopisma.

Danych do ich obliczeń dostarcza baza Scopus, której właścicielem jest Elsevier. Scopus został wybrany do badań ze względu na fakt, że jest największą na świecie naukową bazą indeksującą obecnie ponad 20 tysięcy czasopism, wśród których znajdują się wszystkie tytuły odnotowane w bazach Web of Science⁵. Twórcy wskaźników wyszli z założenia, że ocenie należy poddać jak największą ilość czasopism, gdyż wśród tych, które nie mają IF znajdują się także bardzo wartościowe tytuły.

Wskaźniki

Wskaźnik SJR bazuje na twierdzeniu, że nie wszystkie cytowania są sobie równe. Na wartość cytowania bezpośredni wpływ ma dziedzina wiedzy, którą czasopismo reprezentuje oraz jakość i reputacja czasopisma cytującego.

Sposób obliczania SJR został zainspirowany przez algorytm Google Page Rank a następnie rozwinięty i dostosowany do warunków ogromnej i różnorodnej sieci, utworzonej przez czasopisma połączone ze sobą cytowaniami, w której liczy się nie tylko ilość cytowań, lecz przede wszystkim prestiż czasopisma cytującego. Wartość cytowania wyznaczana jest przez wartość czasopisma, które je cytuje lub inaczej rzecz ujmując -

⁴ W literaturze niejednokrotnie wykazano, że IF nie zawsze jest miarodajny i łatwo nim manipulować, np. drukując częściej artykuły przeglądowe, gdyż te uzyskują dużo więcej cytowań niż prace badawcze lub zawyżając ilość cytowań przez nieuczciwe praktyki dopisywania (za zgodą autora lub bez niej) odpowiednich pozycji do listy wykorzystanej literatury. IF faworyzuje dziedziny, w których jest szybki i liczny przyrost cytowań jak w przypadku nauk o życiu ze szkodą np. dla nauk społecznych.

⁵ Web of Science indeksuje ponad 11 tys. czasopism.

czasopismo przekazuje swój prestiż innemu czasopismu przez fakt zacytowania go. Przy obliczaniu wskaźnika SJR autocyotowania ograniczono do 1/3 ogólnej liczby cytowań uzyskanych przez dane czasopismo.

Cechą charakterystyczną wskaźnika SJR jest tendencja do zwiększania różnic między czasopismami i wzmocnienia pozycji tytułów prestiżowych. Zaleca się wykorzystywanie go głównie **w dziedzinach nauk o życiu i zdrowiu**, szczególnie, gdy w ocenie ważna jest aktualność tematów badawczych oraz gdy istotna jest ocena cytowań na podstawie statusu czasopism cytujących.

SJR opracowany został przez dwóch hiszpańskich naukowców: Felix'a de Moya i Vicente Guerrero Bote w ramach współpracy z międzynarodową grupą SClmago Lab.

Wskaźnik SNIP mierzy kontekstowy wpływ cytowania przypisując mu wartość w zależności od ogólnej liczby cytowań w danej dziedzinie wiedzy. Pod uwagę brana jest ilość artykułów cytujących dane czasopismo w powiązaniu z ilością pozycji w wykazach wykorzystanej literatury (ang. references) tych artykułów. Te references tworzą kontekst cytowania. W tych dyscyplinach, gdzie cytowania nie są liczne, a wykaz literatury zawiera np. 10-15 pozycji - pojedyncze cytowanie nabiera większej wartości. Odwrotnie jest w dziedzinach o bardzo wysokiej liczbie cytowań, gdzie dość często spotyka się listy literatury zawierające 300-600 pozycji. Wtedy pojedyncze cytowanie traci na wartości. Przy obliczaniu tego wskaźnika cytowania i autocyotowania mają jednakową wagę. SNIP nie jest wyliczany dla czasopism z małą liczbą artykułów, gdyż podaje statystyki dla tytułów z co najmniej 50-cioma publikacjami w trzyletnim okresie obliczeniowym.

Ze względu na kontekstowość informacji SNIP może być lepiej wykorzystany w dziedzinie inżynierii, informatyki i nauk społecznych. Ponadto sugeruje się stosowanie go:

- gdy pozycja w rankingu jest ważniejsza niż ocena wartości czasopisma,
- gdy uważa się, że aktualność tematów badawczych i ocena wpływu czasopisma to zagadnienia, które powinny być rozpatrywane niezależnie,
- gdy jest potrzeba porównywania czasopism z różnych dziedzin.

Twórcą wskaźnika SNIP jest Henk Moed z Center for Science and Technology Studies (CWTS) w Leiden University (Holandia).

Po dwóch latach funkcjonowania, w październiku 2012 roku, CWTS i SClmago wprowadziły zmodyfikowane wersje wskaźników jako SJR2 i SNIP2. Zmiany miały na celu poprawę dokładności oceny i porównywalności czasopism. Idea obydwu wskaźników pozostała niezmienną.

Podstawowe wspólne cechy wskaźników SJR i SNIP:

- **Odporność na manipulacje**

Do obliczeń pobierane są jedynie materiały recenzowane – czyli oryginalne artykuły naukowe, artykuły przeglądowe, materiały konferencyjne, serie książkowe – z pominięciem wywiadów, komentarzy czy listów do redakcji, które w wielu wypadkach stanowią znaczny procent cytowań, przez co dają możliwość wpływania na obliczany wynik.

- **Możliwość porównywania ze sobą czasopism z różnych dziedzin** wynikająca z metody zastosowanej do obliczania wskaźników.

- **Trzyletni zakres danych do obliczania wskaźników**

Okres trzech lat został przyjęty jako optymalny czas, w którym większość czasopism uzyskuje najwyższy poziom cytowań.

- **Częstotliwość: dwa razy w roku**

Ponieważ Scopus podaje cytowania od 1996 roku – pierwsze wskaźniki zostały obliczone za rok 1999. Wskaźniki te aktualizowane są dwa razy w roku – w kwietniu i we wrześniu. Ostatnie wartości za 2012 rok ogłoszono 16 września 2013 r.

- **Zasięg bazy Scopus**

Jest wiele wartościowych czasopism, które nie mają IF. W bazie Scopus analizie cytowań w celu obliczenia wskaźników SJR i SNIP poddane są wszystkie indeksowane czasopisma. Objęcie zasięgiem jak największej liczby tytułów daje większe możliwości ich oceny i porównywania, co jest przydatne zarówno dla bibliotekarzy jak i naukowców, którzy chcą wiedzieć jaką wartość reprezentują czasopisma, z których korzystają. Jednak jest też grupa tytułów, dla których nie można wyliczyć tych wskaźników – są to czasopisma branżowe (handlowe), nie zawierające materiałów recenzowanych oraz część czasopism nowych lub zawieszonych, które nie mają kompletu danych za 3 kolejne lata.

- **Archiwa wskaźników**

Ze względu na fakt, że wskaźniki obliczane są na podstawie danych ze Scopus'a - ich wartości za poprzednie lata nie są stałe. Scopus wskazuje cytowania dokumentów w czasie rzeczywistym a zawartość bazy zmienia się, jest stale rozbudowywana: powiększane są archiwa, uzupełniane luki i dodawana bieżąca zawartość czasopism. Planowana jest też rozbudowa zasobów z dziedziny Art and Humanities. Oznacza to, że z każdym odświeżeniem danych (w kwietniu i wrześniu) wartości wskaźników dotyczących wcześniejszych lat też są odświeżane i przeliczane na nowo. Dla celów analiz porównawczych zestawy historycznych danych są utrzymywane w archiwach.

- **Journal Analyzer**

Obydwa wskaźniki zostały włączone do Scopus'a. W zakładce Analyze Journals dostępne jest bardzo przyjazne narzędzie do analizowania i porównywania jakości wybranych czasopism – właśnie Journal Analyzer.

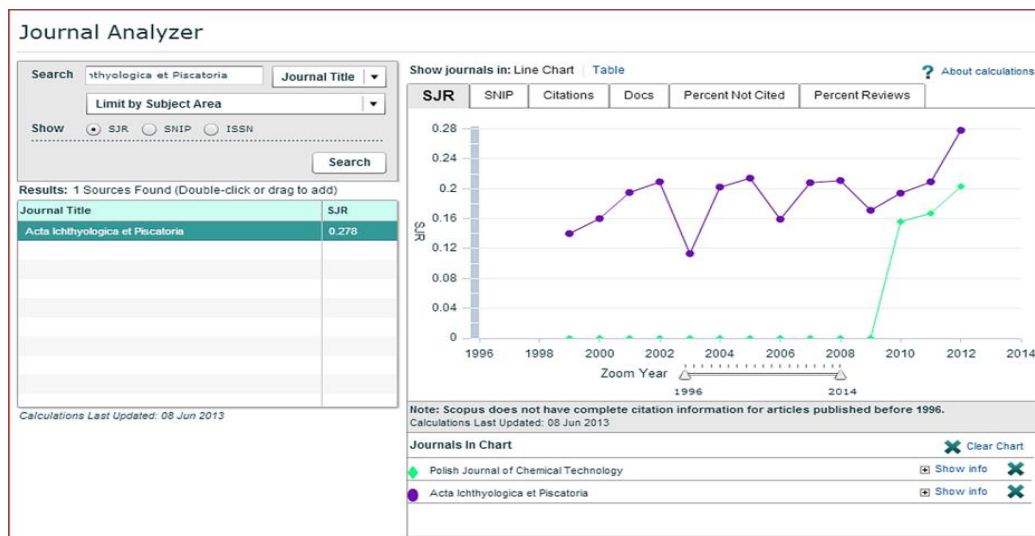
- **Wolny dostęp do danych**

Wartości wskaźników SNIP i SJR udostępniane są w Internecie nieodpłatnie w postaci gotowych plików Excel'a na stronie www.journalmetrics.com oraz w wyszukiwarkach instytucji, które je obliczają – CWTS <http://www.journalindicators.com/> i SCImago <http://www.scimagojr.com/>.

Wyszukiwarki wskaźników

- **Journal Analyzer:** <http://www.scopus.com/source/eval.url> – intuicyjne narzędzie dostępne w ramach komercyjnej bazy Scopus, zawiera w sobie wyszukiwarkę czasopism oraz aplikację, która pozwala analizować i porównać ze sobą do 10 wybranych tytułów pod

względem wartości obydwu wskaźników, ilości cytowań i autocytowań oraz procentowego udziału artykułów niecytowanych i przeglądowych. Nie tworzy rankingów.

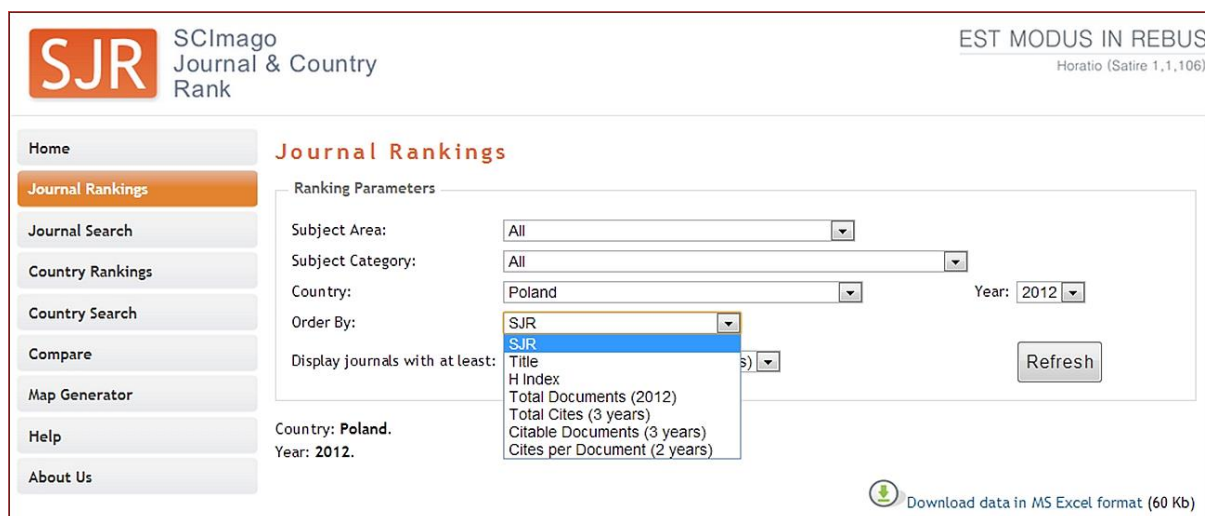
Ekran 1. Journal Analyzer – porównanie przykładowych dwóch czasopism pod względem wartości SJR

Źródło: baza Scopus

- **SCImago Journal and Country Rank** <http://www.scimagojr.com> stanowi darmowy portal (Ekran 2) do tworzenia rankingów na bazie **wskaźnika SJR**.

Rankingi te dotyczą zarówno krajów jak i czasopism. Można je uzyskać według różnych parametrów na przykład wg dziedzin i dyscyplin naukowych, pod względem ilości artykułów, cytowań, autocytowań, h-indeksu a nawet łącznej ilości pozycji w bibliografii załącznikowej – jak na Ekranie 3. Portal oferuje bardzo rozbudowane możliwości wyboru i porównywania oraz wizualizacji danych. Generator map pozwala na graficzne przedstawianie wyników wg kraju, dziedzin i wielu innych parametrów.

Ekran 3. Pokazuje 10 najlepszych czasopism wg wskaźnika SJR. Obok siebie występują tytuły z dziedzin tak różnych jak fizyka, medycyna, chemia.

Ekran 2. Ekran wyszukiwania wskaźnika SJR

Źródło: SCImago Journal and Country Rank

	Title	SJR	H index	Total Docs. (2012)	Total Docs. (3years)	Total Refs.	Total Cites (3years)	Citable Docs. (3years)	Cites / Doc. (2years)	Ref. / Doc.	Country
1	Reviews of Modern Physics	39,439	198	45	170	13.101	8.386	162	43,75	291,13	
2	Annual Review of Immunology	30,095	218	28	69	4.875	3.629	69	38,80	174,11	
3	Ca-A Cancer Journal for Clinicians	29,855	92	41	118	3.036	8.072	95	106,13	74,05	
4	Advances in Physics	24,813	74	7	28	2.922	775	21	38,71	417,43	
5	Annual Review of Biochemistry	21,509	210	32	105	4.863	3.364	105	28,47	151,97	
6	Nature Genetics	20,421	395	293	822	9.521	22.243	694	30,53	32,49	
7	Cell	19,848	521	558	1.547	27.330	36.973	1.429	24,83	48,98	
8	Chemical Reviews	17,308	400	184	601	61.753	23.589	571	41,69	335,61	
9	Annual Review of Neuroscience	17,241	166	27	62	3.564	1.784	62	22,70	132,00	
10	Nature Materials	16,246	219	242	713	6.778	15.113	560	26,12	28,01	

Ekran 3. 10 najlepszych czasopism wg wskaźnika SJR

Źródło: SCImago Journal and Country Rank

• **CWTS Journal Indicators** <http://www.journalindicators.com/> jest wyszukiwarką w wolnym dostępie z możliwością tworzenia **rankingów wg SNIP** w ramach dziedzin i dyscyplin nauki.

Podaje także 3 inne wskaźniki dla okresu obliczeniowego (Ekran 5.):

P – ilość publikacji

RIP (Raw Impact per Paper) – średnia liczba cytowań na publikację

% self cit. – procentowy udział autocytowań

Obok wskaźnika SNIP (Ekran 4.) jest wyświetlany interwał stabilności (ang. stability interval), który odzwierciedla trwałość (wiarygodność) wskaźnika. Im szerszy jest interwał stabilności tym mniej wiarygodny jest wskaźnik. Oznacza to, że wartość wskaźnika SNIP może znacznie wahać się w czasie.

The screenshot shows the CWTS Journal Indicators website. The main navigation includes Home, Indicators, Methodology, and Products. The 'Journal indicators' section is active, showing search filters for 'Select subject area' (Main area: All main areas, Subarea: All subareas) and 'Select sources and sort order' (Search for: Title, ISSN, Publisher; Order by: SNIP (source normalized impact per public); Show stability intervals: checked). A warning message states: 'More than 1000 sources matching the selection criteria have been found. Results are shown only for the top 1000 sources.' Below this, a table lists the top 4 journals:

	Title	P	SNIP	Stability interval
1	Ca-A Cancer Journal for Clinicians	62	52.92	
2	Reviews of Modern Physics	158	25.74	
3	ACM Transactions on Intelligent Systems and Technology	65	16.99	
4	New England Journal of Medicine	1205	15.41	

Ekran 4. Wyszukiwarka wskaźników SNIP

Źródło: CWTS Journal Indicators

	Title	P	RIP	SNIP	% self cit
1	Ca-A Cancer Journal for Clinicians	62	118.37	52.92	0.2%
2	Reviews of Modern Physics	158	50.32	25.74	0.6%
3	ACM Transactions on Intelligent Systems and Technology	65	8.83	16.99	0.0%
4	New England Journal of Medicine	1205	40.94	15.41	0.5%
5	ACM Computing Surveys	63	8.65	14.68	0.9%
6	Journal of Engineering Education	90	4.36	12.50	7.1%
7	Physics Reports	99	20.52	12.46	0.7%
8	Progress in Polymer Science	135	25.34	11.64	2.4%
9	Progress in Energy and Combustion Science	66	16.44	11.49	3.1%
10	Annual Review of Immunology	69	47.10	11.32	0.4%

Ekran 5. 10 najlepszych czasopism wg wskaźnika SNIP

Źródło: CWTS Journal Indicators

Rankingi

SJR i SNIP zostały stworzone by stać się alternatywą dla impact factora. Zasadne zatem wydaje się porównanie rankingów czasopism odpowiednio wg tych wskaźników.

A	B	C	D	E	F	G	H
Ranking wg IF	Tytuł czasopisma	IF	Ranking wg SJR	SJR	Ranking wg SNIP	SNIP	Uwagi
1	Veterinary Research	3.426	7	1,065	20	1,20	
2	Veterinary Microbiology	3.127	1	1,221	3	1,55	

3	Fish and Shellfish Immunology	2.964	9	0,991	Brak w rankingu	---	Inna dziedzina
4	Veterinary Journal	2.424	12	0,908	4	1,55	
5	Veterinary Clinics of North America- Food Animal Practice	2.400	2	1,139	1	2,07	
6	Preventive Veterinary Medicine	2.389	5	1,094	13	1,35	
7	Veterinary Parasitology	2.381	8	0,996	12	1,36	
8	Equine Veterinary Journal	2.286	10	0,970	17	1,24	
9	Medical and Veterinary Entomology	2.208	16	0,835	10	1,39	
10	Transboundary and Emerging Diseases	2.096	30	0,713	31	1,07	
11	Zoonoses and Public Health	2.086	Brak w rankingu	---	21	1,19	Inna dziedzina
12	Theriogenology	2.082	15	0,846	7	1,46	
13	Journal of Veterinary Internal Medicine	2.064	3	1,117	6	1,47	
14	Veterinary Dermatology	2.020	13	0,887	9	1,43	
15	Medical Mycology	1.979	18	0,820	36	1,04	
16	Veterinary Pathology	1.929	33	0,706	35	1,05	
17	Veterinary Immunology and Immunopathology	1.877	31	0,713	57	0,90	
18	BMC Veterinary Research	1.861	36	0,653	43	0,99	
19	Journal of Medical Entomology	1.857	Brak w rankingu	---	29	1,08	Inna dziedzina
20	Comparative Immunology Microbiology and Infectious Diseases	1.808	37	0,639	45	0,98	

Tabela 1. Ranking 20 najlepszych czasopism wg wartości IF w dziedzinie weterynarii i ich miejsce w rankingach wg wartości wskaźników SJR i SNIP

Źródło: Opracowanie własne

Do zestawienia [Tabela 1.] wybrano czasopisma z dziedziny weterynarii. Mimo ogromnych różnic w objętości baz, na podstawie których obliczane są wskaźniki (WoS 11 tys. tytułów,

Scopus 20 tys.) każdy z zestawów porównywanych czasopism ma zbliżoną wielkość: JCR -**143**, SJR-**177**, SNIP-**175** tytułów.

Dla każdego ze wskaźników IF, SJR i SNIP stworzono ranking najlepszych czasopism.

W kolumnie A „Ranking wg IF” przedstawiona jest kolejność pierwszych 20 tytułów o najwyższym wskaźniku IF w dziedzinie weterynarii. W kolumnach D „Ranking wg SJR” i F „Ranking wg SNIP” podane są miejsca, jakie zajmują czasopisma z kolumny A w rankingach wg SJR i wg SNIP. W kolumnie Uwagi podano informację z jakiego powodu wystąpił brak danego tytułu w rankingu. Kolumny C, E i G podają wartości poszczególnych wskaźników. Pozycje niektórych czasopism w rankingach wg SJR i SNIP znacząco różnią się od wyników wg IF.

Porównanie rankingów:

- **IF do SNIP.** W rankingu wg SNIP jest 19 czasopism – jeden tytuł w bazie Scopus został przypisany do innej dziedziny niż w bazie WoS na podstawie, której obliczany jest IF.

Wśród czasopism rankingu wg SNIP 4 tytuły podwyższyły swoje miejsca względem IF, 1 tytuł utrzymał pozycję, 14 tytułów obniżyło swoją lokatę od 1 do 40 pozycji.

Różnica miejsc na liście ≤ 10 dotyczy dziewięciu tytułów, natomiast różnica ≤ 20 widoczna jest w przypadku pięciu czasopism.

- **IF do SJR.** W tym zestawieniu widać mniejsze zróżnicowanie uzyskanych lokat.

W rankingu wg SJR zabrakło 2 czasopism z powodu przydzielenia ich do innej niż weterynaria dziedziny. Wśród pozostałych 18 czasopism - 5 podwyższyło swoje miejsce w rankingu zaś 13 tytułów obniżyło je od 1 do 20 pozycji.

Różnica miejsc na liście ≤ 10 dotyczy sześciu tytułów, różnica ≤ 20 tylko jednego.

W analizowanej Tabeli 1 w trzech przypadkach zanotowano brak czasopisma w rankingach SJR i SNIP z powodu zakwalifikowania go do innej dziedziny wiedzy. W każdej z baz (WoS i Scopus), będących podstawą tworzonych wskaźników nazewnictwo i klasyfikacja tematyczna czasopism są podobne, ale nie jednakowe. Na przykład czasopismo „Fish and Shellfish Immunology” (nr 3 w rankingu wg IF) w bazie WoS należy do ogólnej kategorii – Veterinary, natomiast w bazie Scopus – przypisane jest do dwóch różnych obszarów tematycznych a w ich obrębie do kategorii:

- Agricultural and Biological Sciences: Aquatic Science oraz

- Environmental Science: Environmental Chemistry

Na 20 tytułów w każdym z porównywanych zestawów - SJR i SNIP - znacząca większość pogorszyła swoją lokatę w rankingu. Jeśli przyjąć, że nowe wskaźniki promują wyliczanie wartości na podstawie cytowań recenzowanych publikacji i nie poddają się manipulacjom oznacza to bardziej obiektywną ocenę czasopism, a zmiany pozycji na listach rankingowych wskazywałyby ich zweryfikowaną wartość. W przedstawionym zestawieniu maksymalna różnica miejsc wynosi 40.

Wskaźniki SJR i SNIP funkcjonują od niedawna i choć ich popularność wzrasta i wiele czasopism umieszcza ich wartości obok innych wskaźników na swoich stronach redakcyjnych, to jednak jeszcze nie ugruntowały swej pozycji w bibliometrii. Metody obliczania obydwu wskaźników są skomplikowane (Gonzales-Pereira, Guerrero-Bote i Moya-Anegón, 2010;

Moed, 2010) ale w efekcie otrzymujemy mierniki, które pozwalają bezpośrednio porównywać ze sobą czasopisma pod względem merytorycznej wartości niezależnie od dziedzin nauki, a takiej możliwości nie daje IF. Są one narzędziami analizy dorobku naukowego uczelni pomocnej przy podziale środków dla jednostek reprezentujących szerokie spektrum dyscyplin naukowych.

Czy SJR i SNIP rzeczywiście staną się alternatywą dla impact factora? Czy spełnią oczekiwania i zachwieją pozycją IF? Czas pokaże. Wydaje się jednak, że objęcie oceną tak ogromnej ilości czasopism, z których większość jest poza zasięgiem IF, oporność na manipulowanie, ustanowienie cytowań przez publikacje recenzowane jako podstawy obliczeń oraz wolny dostęp do rankingów są atutami przemawiającymi na ich korzyść.

Na stronie SCImago <http://www.scimagojr.com/> znajduje się cytat z Horacego umieszczony w prawym górnym rogu: *EST MODUS IN REBUS* (we wszystkim jest granica, której przekraczać nie należy). Twórcy wskaźników chcą w ten sposób zwrócić uwagę na fakt, że nie wolno popadać w przesadę w stosowaniu wszelkich miar, także tych dotyczących wskaźników czasopism.

Bibliografia:

1. Colledge L., El Aisati M., Moed H., Moya-Anegón F., Guerrero-Bote V., López-Illescas C. (2010), *SJR and SNIP: two new journal metrics in Elsevier's Scopus "Serials"* [on-line] Vol. 23, Nr 3, s. 215-221. . Tryb dostępu: <http://uksg.metapress.com/content/31814565236758v6/> [09.01.2014]
2. Gonzalez-Pereira B., Guerrero-Bote V., Moya-Anegón F. (2010), *A new approach to the metric of journals' scientific prestige: The SJR indicator journals* "Journal of Informetrics" [on-line]. Vol. 4, Iss. 3, s. 379-391 Tryb dostępu: <http://arxiv.org/pdf/0912.4141&a=bi&pagenumber=1&w=100> [09.01.2014]
3. Moed H. F. (2010), *Measuring contextual citation impact of scientific journals* "Journal of Informetrics" [on-line]. Vol. 4, Iss. 3, s. 265-277. Tryb dostępu: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1751157710000039> [09.01.2014]
4. Moed H., Colledge L., Reedijk J., Moya-Anegon F., Guerrero-Bote V., Plume A., Amin M. (2012), *Citation-based metrics are appropriate tools in journal assessment provided that they are accurate and used in an informed way.* "Scientometrics" [on-line]. Vol. 92, Iss. 2, s. 367-376. Tryb dostępu: <http://link.springer.com/article/10.1007/s11192-012-0679-8> [15.01.2014]

Journal Metrics SJR and SNIP – an Alternative to IF

Abstract: The aim of this article is to present the basic information about two journal metrics SNIP (Source-Normalized Impact per Paper) and SJR (SCImago Journal Rank). The metrics are based on citation analysis, and they are complementary to each other. They are a new proposal in multidimensional journal assessment to be used by academic community, librarians, editors and publishers, as the alternative to the Thomson Reuters Impact Factor.

Keywords: citations, IF, impact factor, journal metrics, journal ranking, SJR indicator, SNIP indicator

